

A gödény

Reggel háromnegyedhétkor a vonat elhagyta Szegedet, állatkertbe indult a rajzsakkör. A főként öt-hatodikos fiúk, lányok – hónap alatt rajztáblákkal, táskájukban a már tegnap becsomagolt kis szendvicsekkel, papírrögzítő csipesszel, szénnel, 2-4 B-s ceruzákkal, kinél-kinél pasztellel vagy vízfestékkel – már nagyon várták az utat. Mikor felszálltunk, a kabinokban üldögélők kelletlenül nyitottak ajtót, majd mélyebbre fúrva fülhallgatóikat, hangosabbra állították az mp3 lejátszót. Pedig némi vihorászást leszámítva nem csaptunk nagy zajt. A legharsányabb talán éppen a Réka néni volt, a másik kísérőtanár. Egyszerűen nem bírta elviselni, hogy a lánya Afrikába jár ki heteygni. Most is erről beszélt:

– Nemrég vett egy majmot Kongóban a piacon. Elkeveredett valami ünnepségre. Esküvő? Még ő sem tudta. Aztán másnap már a majommal a karján került vissza a szállásra. Most mondd meg! Még szerencse, hogy meg nem harapta.

A Nyugatinál aztán felszálltunk a trolira. Városliget. Rövid sorban állás után pedig már jöhettek is a zsiráf, az elefánt, a vízilovak. A körutat követően a Nagytónál telepedtünk le. És onnan csak később, a fóka etetéskor álltunk fel egy kis időre. A gyerekek mindenáron látni akarták, hogy az ügyesen teljesített feladatok után hogyan kapkodják be a kis halakat.

Míg a fókákat néztük, Réka néni a fiatakoráról mesélt, hogy már akkor is az etetés számított a legnagyobb látványosságnak. – Bár a mi időnkben a gondozók még nem fordítottak ekkora gondot a mentálhigiéniára. A tigrisnél, oroszlanoknál például csak felnyitották a ládát, amelyben ott lubickoltak egy nagy halomban egymáson a tengerimalacok, aztán közülük ötöt-tízet a betonhoz vertek, úgy dobálták be őket félholtan a ragadozóknak.

– Egyszer én is beadtam a jelentkezésem állatgondozónak Szegeden – mondtam neki. – De sajnos kiderült, hogy szakmához kötött. Nem jöhet ám szóba akárki, hobbi állatrajongó. Legalább erdésznek, vagy mondjuk, biológusnak kell lenni ahhoz, hogy az ember részese lehessen a különleges állatok mindennapjainak, és trágyát pakolhasson a tapírok alól.

Különben ismertem Szegeden jó pár gondozót. Voltak köztük doktorok, vadgazdák, önkéntesek. Az egyikőjük, egy hallgató, aki egyébként a hétköznapokban muslicák klónozásával foglalkozott, szintén csak szabadidős programként járt ki takarítani. Szüksége volt a kétkezi munkára. Meg azt is mondta, hogy otthon, Székelyudvarhelyen amúgy is rosszul jönne ki ez a muslicás dolog. Mit szólnának, ha kiderülne, hogy rovarokat klónozt? Hát nincs belőlük elég? Jobb, ha úgy tudják, hogy simán csak állatot tenyészt. Emlékszem, még képet is küldött haza, mikor megszületett a kis törpe víziló, hátha úgy jobban hisznek neki.

Ahogy aztán a fóka show véget ért, visszaültünk a tóhoz folytatni a rajzokat. A műsziklákön, szigeteken teknősök százai sütkéreztek, unatkozó kisgyerekek a hídról perecdarabokat dobáltak a kövér pontyoknak. A sakkörösök lánycsapata pedig egy fűzfa alá telepedett, a közeli padokra, hogy megörökítsék, ahogy a kiskacsák buta ábrázattal kutatják maguk körül az algás vizet. Papírt vettek elő, kipakolták a vízfestéket, kevergették a színeket. Mindeközben észre sem vették, hogy a távolból egy rózsaszín pelikán mind közelebb és közelebb settenkedett. Aztán már késő is lett volna, a hatalmas madár egyszer csak nekiiramodott, és kitért szárnyakkal a kiskacsák közé vágott.

Ahogy a pelikán kiemelte a fejét a vízből, a torokzacskóján át tisztán lehetett látni az egyik bennrekedt fióka mozdulatait, aztán azt, ahogy az ég felé emelve a fejét, pár gyors mozdulattal lerázta a gigájába a kétségbeesett kiskacsát. A lányok eszeveszetten sikítottak,

ám ez mit sem használt, a bestia újra és újra lecsapott, míg végül sorban le nem nyeldeste az egész fészekaljnyi madarat.

Ettől a perctől fogva persze már senki sem akart tovább rajzolgatni, így hát a vigasztaló jégkrém és vattacukrok után el is kezdtünk szépen összepakolni. Vissza a Nyugati. Míg hazafelé utaztunk, eszembe jutott egy hasonló gyermekkori élményem. Valahogy annyi idős lehettem, mint a szakkörösök, mikor a jászberényi állatkertben leváltam a csoportomtól, hogy egymagam folytassam a felfedezőútat. Busszal voltunk kirándulni, idősebbek, fiatalok, lenőtt, vörös hajú, sokgyermekes családanyák, csecsemősírás, bennem összesen ennyi maradt. Na meg a medve. Még egyszer meg akartam nézni, ahogy a kalitkaszerű ketrecében a betonon elnyúlva szuszog. Más nem jött, hát elindultam magam.

Az állatkert egy rövid mellékútján lehetett eljutni az épülethez, amely közelében ekkor egy teremtett lélek sem járt. A medve, ahogy azelőtt is, mozdulatlanul feküdt a padlón. Érdekelt, hogy vajon észrevett-e egyáltalán? Hát közelebb lépve felálltam a zöld színű, derékig érő korlátra, és úgy szólongattam. Medve, medve! De semmi. Aztán hadonászni kezdtem, tapsolni. Héj, héj! Ettől viszont már nem kellett neki több, egy pillanat alatt két lábra emelkedett, és bömbölve a ketrec oldalának vágta magát. Ijedtemben a lélegzetem is elakadt. Csak néztem meredten a tomboló állatot, ahogy az a fejét rázva újra és újra nekirohan a rácsoknak, majd amint elunja az őrjöngést, mintha mi sem történt volna, visszafekszik a helyére aludni. Azóta sem féltém még sohasem annyira.

A legszörnyűbb az esetben viszont mégiscsak az volt, hogy ezt rajtam kívül nem látta senki sem. Így aztán hiába adtam elő az afféromat, nem hittek nekem, sőt még csak arra sem méltattak, hogy megkérdézzék, megijedtem-e.

Réka néni érdeklődve hallgatott, majd ismét mesélt valamit Afrikáról, hogy ott életveszélyes szülni, és éppen ettől félti a lányát a legjobban, minden nap az jár a fejében, hogy bárcsak hazaköltözne már, neki az se baj, ha nem egyedül. Aztán arról beszélgettünk, melyikünk hogyan telepedett le Szegeden. Réka néniről kiderült, hogy egyébként hódmezőői, csak hát itt volt munka, így ide is házasodott, a férje ezermester a Hattyason. Én meg a város miliójét dicsértem, hogy már a felvételi jelentkezéskor sem volt kérdés, hogy Pest vagy Szegedi Tudományegyetem.

Azt persze már nem mertem előadni, nem is hiszem, hogy érthetőbbé tette volna a döntésemet, hogy a főiskolai beiratkozáskor a városról, vagy még inkább a szegediekről mindösszesen egy valós élményem volt, amelyet itt szereztem, egy éppen ilyen utazás alkalmával, a vonaton. Egy vasárnap délután felszálltam Kőbányán az InterCityre, jobban mondva a gyorsra, én akkor is azon a részen utazom, ha ott rendszerint álldogálni kell. Kellemes őszi időnk volt, mellettem egy kislány és egy világoskék ruhás kismama ácsorgott a folyosón. Biztosan nem utaznak messzire, gondoltam, talán azért nem ülnek be sehová. Cegléden aztán fölszálltak még jó páran. Két egyetemista éppen köztem és a kismama között talált helyet. Jó kedvük volt, a tegnapról megmaradt borukat iszogatták. Dankó Pista édes vörös. Ahogy aztán elunták egymást, az egyikőjük az anyukához lépett, és teljesen magától értetődő módon kezdte csapni neki a szelet. A nő szerencsére vette a lapot, röhögcséltek. Így zötykölődtünk tovább egészen Nagykőrösig. Itt a másik intett, hogy ki kell mennie. És el is indult a dolgára, ám még mielőtt a mosdókhöz ért volna, hirtelen befordulva a legutolsó kupé ajtaján, se szó, se beszéd, egy üresen maradt ülésen nyomban álomba merült.

Ezen kicsit csodálkoztam, hiszen az előbb még úgy kellett neki, de hát, jól van, hosszú napjuk lehetett. Az inkább meglepett, hogy a cimboráknak milyen hasonló az életritmusa. Röviddel ez után ugyanis már a másik gavallér is ott aludt a padlón, hóna alatt az üvegborral, a kismama lábainál, az út közepén. Mikor Kecskeméten leszálltam, még fél füllel hallottam is a kalauzt: – Ébresztő gödény! Meddig utazol, Szeged?